MUZEUL SPORTURILOR DIN BRAȘOV

RALUCA SIMIONESCU

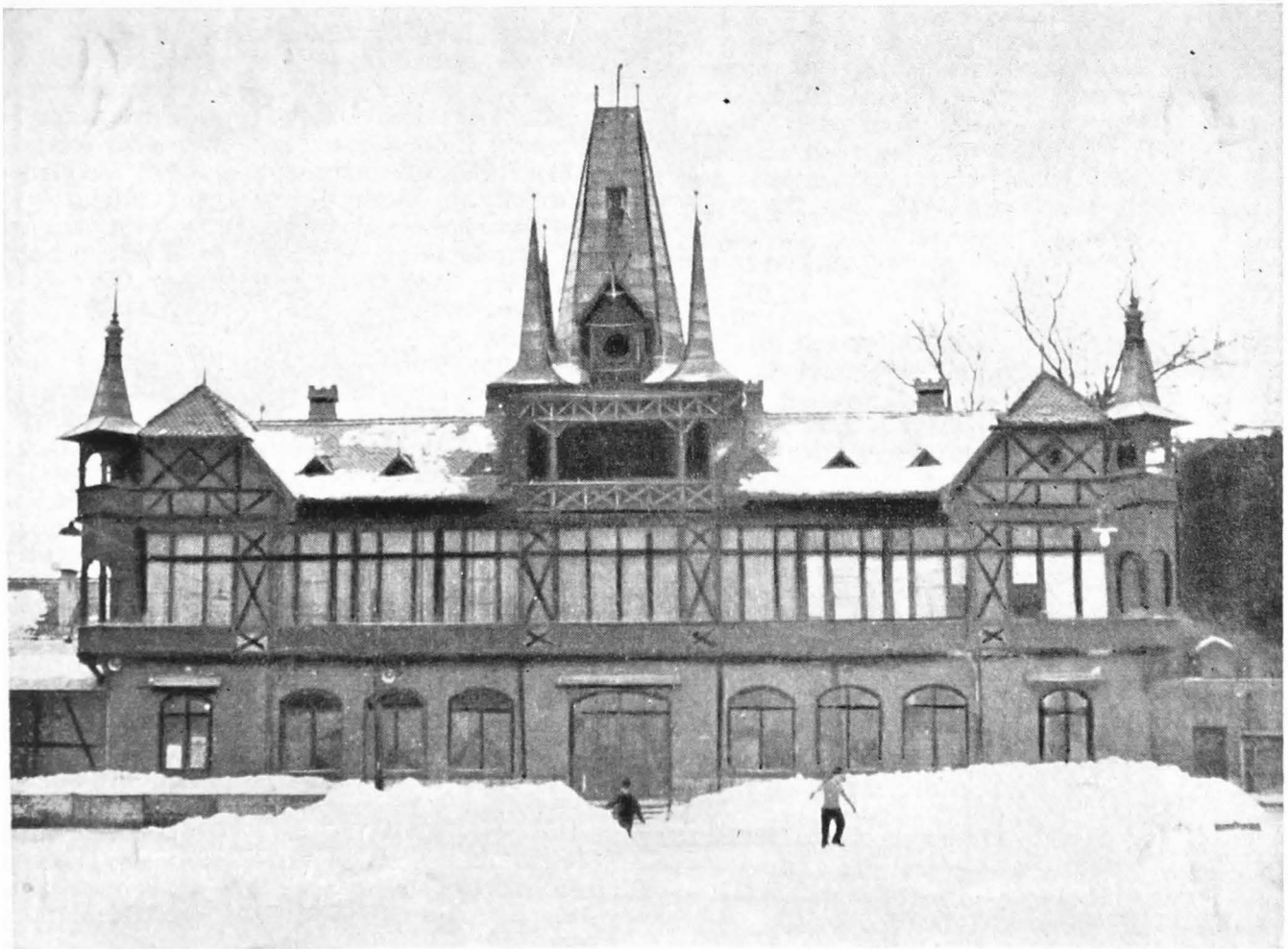

Fig. 1 Clădirea care adăpostește Muzeul sporturilor din Brașov

Cei mai mulți dintre oameni au, mărturisită sau ascunsă, cîte o pasiune sportivă, așa că deschiderea unui muzeu al sporturilor în orașul Brașov, localitate pitorească și cu tradiții sportive, a stîrnit interes în rîndurile unui public de toate categoriile și vîrstele. La deschiderea muzeului s-a vădit cît de plină de firesc era ideea existenței unei asemenea unități.

De la bun început trebuie să recunoaștem organizatorilor curajul de a înfrunta niște condiții mult prea modeste pentru realizarea unei unități de ținută. La Brașov s-a făcut ski întotdeauna — de la 4—5 ani, copiii își fixează cele două scînduri pe ghete și, iarnă de iarnă, revin la ele pînă la bătrînețe —, s-a patinat, s-au organizat curse cicliste încă pe vremea cînd bicicleta era caricatura celei de astăzi, s-a jucat popice; tradițiile fotbalistice le subînțelegem. Brașovul a cunoscut gloria de a fi furnizat în anii 1935—1936 campioni balcanici la Maraton, la concursurile de atletism ș.a.m.d.

https://biblioteca-digitala.ro

2

3

4

Fig. 2. Bicicletă de la mijlocul secolului XIX.
Fig. 3. Cupa Regiunii Braşov, 1960.
Fig. 4. Cupa „Poiana" 1951.
Fig. 5. Schiuri de la începutul secolului XX.
Fig. 6. Cupă cîştigată de Ludovic Gall, campion balcanic, 1935, (maraton).
Fig. 7. Cupă cîştigată de Ludovic Gall, campion balcanic (maraton), Atena, 1933.

5

6

7

https://biblioteca-digitala.ro

Sala acordată pentru realizarea lăudabilei inițiative (într-o clădire foarte adecvată, e drept, în care însă restul încăperilor sînt ocupate), s-a dovedit a nu fi de departe la înălțimea generozității intențiilor. Și totuși, în această singură sală, s-a comprimat entuziasm și s-a risipit destulă ingeniozitate în folosirea spațiului pe orizontală și pe verticală, spre a realiza o imagine măcar sumară a multiplelor preocupări sportive de-a lungul anilor în Brașov și în împrejurimile sale.

Organizatorii expoziției au fost nevoiți să conceapă tematica pe tiparul strîmt al spațiului, propunîndu-și ca fiecare vitrină să ilustreze un sport, într-o concentrată evoluție, realizînd astfel nu atît o expoziție de bază cît o promisiune de viitor muzeu.

Prima dintre vitrine înfățișează metamorfoza patinelor de-a lungul aproape a unui veac, de la patinele de formă incertă, stîngaci lucrate, din os, din lemn, cu legături rudimentare, trecerea spre patinaj ca disciplină sportivă, făcînd-o cîteva prețioase fotografii dintre anii 1910—1920, înfățișînd o echipă de patinatori — bărbați și femei — cu un aer oarecum provocator, generat probabil de sentimentul de pionierat, de sfidarea prejudecăților, poate, de către numărul mic de sportivi pe gheață.

Anumite investigații în istoria skiurilor au scos la iveală mărturii din anul 1922, cînd un grup de skiori a străbătut Clăbucetul. Trebuie să fi fost vorba într-adevăr de niște temerari, care s-au încumetat să pornească la acest drum cu skiuri cu „legături populare", cu cîte un singur băț, din bambus. O fotografie originală îi arată vizitatorului prima cabană de ski, în Poiana Postăvarului, durată în anul 1907, iar o altă fotografie înfățișează primul concurs feminin de ski, desfășurat în anul 1911.

Cupe și medalii obținute de brașoveni la concursurile organizate după anii celui de-al doilea război mondial dezvoltă firesc ideea tradiției, în această regiune, a skiurilor. Fără îndoială, mai puțin vitregiți de spațiu, organizatorii expoziției ar fi avut prilejul să lărgească tematica și să prezinte exponatele într-o oarecare reconstituire a funcției lor. Au fost însă, din nou, nevoiți să se rezume la enunțarea temei.

Cîteva vitrine readuc în fața noastră tradiționale sporturi: aruncarea buzduganului, jocul de popice, — iar o bogată colecție de drapele (în limita spațiului ea a fost totuși valorificată) desfășoară convingătoare mărturii ale preocupărilor sportive în Brașov și în orașele din jur. Acestea sînt — Steagul asociației de tir din Sighișoara (1867), Steagul asociației de gimnastică din Agnita (1893), Steagul clubului de ciclism (Mediaș, 1894), Steagul junilor din Scheii Brașovului (1929), un Steag al echipei de popice Blumăna-Brașov (1922) cu voioasa deviză scrisă cu litere mari pe latura superioară a pînzei „Bate mult", și o numeroasă colecție de fanioane dobîndită în întreceri interne și internaționale între anii 1932—1967. Ni se par demne de menționat și sigiliul Asociației de tir din Sighișoara (1867) ca și insigna aceleiași asociații datînd din anul 1867.

Nu ne vom opri asupra vitrinelor consacrate fotbalului, handbalului, voleiului, și altor sporturi de masă, deși se află aici exponate prețioase care atestă succesele sportive ale brașovenilor; vrem să subliniem însă cîteva piese rare — unele unice — care ilustrează pasiunea pentru ciclism prin părțile locului.

Există, astfel, o bicicletă din anii 1860—1870 provenită din Sighișoara. Bicicleta este din lemn, cu cadru metalic. Partea metalică este originală, lemnul a fost corect restaurat. Bicicleta este însoțită de un prețios, chiar fastuos act de cumpărare, întocmit la 1869 la Viena. Un alt velociped, bizar, datînd de la sfîrșitul secolului XIX, provenind din Mediaș, se detașează mult de modelul celui de sus. Roata din față are un diametru de 1,20 m roata din spate e mult mai mică. Velocipedul este din metal, cu spițe de sîrmă.

Un afiș tipărit în anul 1908 anunță un bal mascat pe biciclete. În prim plan, un bărbat îmbrăcat în pantaloni bufanți și cu o șapcă sportivă pe cap, demonstrează ținuta cuvenită. Alte mărturii însă dovedesc că velocipedul a fost folosit totuși mai ales în întreceri sportive. O fotografie înfățișează un velodrom amenajat în anii 1902 la Mediaș, iar alta ilustrează un antrenament mecanic în anul 1910 la Agnita. Acesta consta în faptul că un ciclist trebuia să țină strîns „pasul" după un motociclist.

Trofee numeroase — unele de la sfîrșitul secolului al XIX-lea — evocă succesele cicliștilor din regiunea Brașovului. Cît de interesați au fost cîndva oamenii de vehicolul cu două roți care le dădea posibilitatea să se miște cu oarecare viteză pe o distanță relativ mare ne dovedește și cartea lui Constantin Cantilli, scrisă la 1894 „Pe velociped cursa între București și Brașov". Cartea poartă autograful lui Al. Macedonski și se află în vitrina de cărți despre sport din muzeu. Muzeul sporturilor își datorează existența și interesului și entuziasmului cîtorva sportivi și iubitori ai sporturilor din Brașov. Un formidabil număr de insigne sportive, multicolore, din toate țările, de la diverse competiții sportive organizate de-a lungul anilor, a împrumutat muzeului prof. Iuliu Beke din Brașov.

La capătul acestor însemnări, apreciind valoarea celor mai multe dintre exponate, ne închipuim cît de frumos și complet ar putea deveni Muzeul sporturilor din Brașov dacă i s-ar oferi condiții de desfășurare prielnice. O expoziție mai amplă, mai aerisită, ar mulțumi vizitatorii care părăsesc încă expoziția cu sentimentul că o făgăduială a fost îndeplinită doar pe jumătate.

https://biblioteca-digitala.ro